

ȘCOALA NOASTRĂ

REVISTĂ PEDAGOGICĂ-CULTURALĂ

Sărbătoarea pomilor și a paserilor

Arborii și pomii împodobesc firea, iar paserile cu ciripitul lor vesel și cu gureșa lor sburdălnicie dau viață celor mai tăcute unghere ale naturii. O coastă acoperită cu tufiș verde, o culme de deal investmântată cu pomișori, o vale răcoroasă sunt tablouri, cari trezesc în sufletul nostru gânduri frumoase și nobile. Uităm pentru un timp întreaga „proză amară“ a vieții, iar ochii strâng toată comoara de frumuseți pe care ne-o îmbie cu atâta dărnicie mama noastră cea bună : natura.

Și ce triste sunt drumurile fără verdeață și satele fără pomi ! Cât de pustiu ți-se pare un deal golaș de unde securea omului a doborât toată lumea însuflețită a arborilor alungând ceata cântăreților, cari fără plată — cântând de dimineața până seara — desfătau inima ascultătorilor.

„Își desbracă țara sânul,
Codrul — frate cu Românul —
De secure se tot pleacă
Și isvoarele îi seacă —
Sărac în țară săracă !“

(*Eminescu*)

Pădurile se pustiesc și-odată cu ele paserile noastre, acești prieteni ai omului, părăsesc ținuturile.

* * *

Cam aceste gânduri mă bat în fiecare Primăvară. Ce clipă frumoasă de inspirație a avut autoritatea școlară, când a obligat școlile primare să sărbătorească : ziua po-

milor și a paserilor. Trebuie să creștem o generație nouă plină de respect și dragoste pentru pomi, arbori, și paseri. Trebuie să-i facem să înțeleagă frumusețile naturii și să ocrotească podoabele ei. Din școală încă să obișnuim pe elevi să samene semințe, să vadă cum cresc, să pună în ghiveciuri flori, cari să se desvoalte prin grija minuțioasă a fiecăruia. În grădina școlară fiecare elev să-și aibă stratul său cu legume și cu pomișori plivit și udat, îngrijit și cultivat sub directa supraveghere a învățătorului. Într'un pom dezvoltat din mijlocul grădinii se va atârna un butuc găurit în care mica păsărică să-și găsească cel mai minunat scut pentru cuibușorul său. După-ce se vor pregăti astfel copilașii se va lua măsuri pentru organizarea în fiecare an a sărbătorii pomilor și a paserilor, la care va lua parte întreaga comună. Într'un loc ales în grădina școlară, pe lângă edificiul școlar sau al bisericii, pe lângă șosele sau locuri publice, se vor răsădi pomișori altoiți de către elevi din clasele superioare fiecare luându-și angajamentul să-și îngrijească pomișorul până va da roade. Învățătorii vor ținea conferințe arătând folosul cel mare al pomilor și al paserilor. Coruri frumoase ca: „Eu mă duc codrul rămâne“ „Românașu-lu-i îi place“ și declamări cu subiecte din lumea plantelor și a animalelor dau un program ocazional care va rămânea neșters atât în sufletele copiilor de școală cât și ale părinților

* * *

Am schițat în linii generale cum concep eu această serbare dela care atârână schimbarea unei anume mentalități a poporului nostru, care n'are încă priceperea cuvenită pentru înțelegerea naturii și a frumusețelor ei.

Nicolae Nistor.

Serbările școlare.

Activitatea extrașcolară a Corpului didactic primar din județul nostru, desfășurată prin cercurile culturale ia proporții din ce în ce mai mari și mai frumoase.

Ea începe a atrage asupra sa privirile nu numai a oficialității, ci și a marelui public, care se interesează de propășirea culturală a neamului nostru. Rapoartele „Asociației Învățătorilor Ardeleni“ din anii trecuți constată cu laudă aceasta activitate, iar Ministerul a dat premii.

În cadrele acestei activități intră și serbările școlare, de cari voesc a mă ocupa în articolul de față. Ele au o deosebită importanță culturală și educativă. Scopul lor este în primul loc să deștepte interesul și atragerea poporului, pentruca între alte mijloace și prin serbările școlare să-l poată lumina și nobilita, să-i cultive simțul pentru artă și distracțiile nobile și folositoare, voia și aplicarea pentru cetit și să-l facă mai bun și mai inteligent.

Serbările școlare vor lăsa în sufletul poporului ascultător o dungă de lumină binofăcătoare, din care se va alimenta timp îndelungat, pe urma căreia vor răsări sentimente și fapte frumoase, cari altfel rămăneau adormite poate pentru totdeauna. În zilele noastre vedem, că sufletul poporului este ispitit de atâtea gânduri și tendințe bolnăvicioase. Demoralizarea progresează cu pași domoli, dar siguri. Conferințele populare și serbările școlare sunt bune mijloace pentru îndreptarea moralului și sufletelor în direcție sănătoasă.

Unde punem bucuria și mângăerea părinților cari i-și vor vedea odraslele producându-se în fața satului întreg? Ca semn de recunoștință, câtă dragoste și alipire vor păstra aceștia școlii și învățătorului, și c' va fi de ușor ca în felul acesta să-le câștigăm încetul cu încetul iubirea tuturor pentru școală!

Elevii, cari iau parte activă, la serbările școlare, se deșteaptă și se cultivă, devin mai buni și mai ascultători, se fac mai sprinteni și isteți, se naște în sufletele lor o încredere în pute-

rile proprii și o mândrie, devin conștii și le rămân din timpul trecut în școală amintirile cele mai plăcute, pe cari cu drag le vor povesti fiilor și nepoților. Este de dorit ca la serbările școlare să ia parte activă cât mai mulți copii, ca fiecare să poată duce cu sine, dela școală, o amintire plăcută despre hărnicia și vrednicia lui, care nici după terminarea cursului școlar nu-l va putea deslipi de școală și învățător, de cari își va aminti totdeauna cu drag. Putem și noi zice cu drept cuvânt: Serbări, serbări și iar serbări școlare.

Material potrivit de cântări și declamări avem foarte bogat și foarte frumos. Mulțumită geniului poporului nostru acest material zi de zi se tot înmulțește. Putem alege din abundență. Să alegem însă pe cel mai frumos și potrivit scopului. Mai slab stăm cu operele teatrale potrivite școlarilor și tinerimei. Dialogele, trialoagele etc. scrise anume pentru școlari înainte cu 20—25 ani sunt învechite și puține mai corăspund timpului de azi. Nu trebuie ceva mai bun, mai frumos și mai înălțător. La noi literatura pentru tinerime până cri-alaltăeri era încă în fașie. Nu prea intra în preocupările literaților noștri. Acum începe a se desvolta, lucru care ne îndreptățește la frumoase speranțe. Cluj

Și totuși avem și câteva opere teatrale bune pentru copii. Nici nu trebuie să mergem după ele în vecini. Le avem la noi acasă, numai să întindem mâna după ele. *D-nu Elena Dr. Aciu*, profesoară la școala normală de învățătoare din Șimleul-Silvaniei a publicat până acum următoarele pieze teatrale: „*Ileana Cosinzeana*“, „*O șezătoare*“ și „*Inimi nobile*“.

Subiectul piezei „*Ileana Cosinzeana*“ este frumoasa poveste populară cu scene cântări și declamări, naționale de o frumuseță rară. Este o piesă alegorică, unirea Ardealului cu Țara veche. *Ileana Cosinzeana* reprezintă Ardealul, iar Crăișorul Țara veche.

În pieza „*O șezătoare*“ este pusă în scenă o adevărată șezătoare dela țară cu convorbiri despre suferințele și năcazurile noastre din trecut, cântece, declamări și jocuri naționale, frumoase și interesante cari î-ți copleșesc și cutromură întreg sufletul.

A treia piesă „*Inimi nobile*“ urmărește scopul de a îndemna pe copii să ajute pe cei nenorociți și asupriți, o tendință vrednică de toată conziderația, mai cu seamă în zilele noastre, când sufletele sunt stăpânite de atâta egoism și aproape lipsite de simț pentru suferințele și durerile deaproapelui.

Toate trei sunt bine scrise într'o limbă frumoasă și potri-

vite scopului educativ : *național și moral* cu care s'au scris. Desfășurarea acțiunii și scenăria nu lasă nimic de dorit. I-ți captivază atențiunea și interesul și le țin încordate dela început până la sfârșit. Se pot juca cu succes deopotrivă la orașe ca și la sate, în fața unui public mai pretențios, ca și în fața țăranilor și a copiilor, cu elevii școalelor secundare ca și cu a celor primare. Pentru toți sunt interesante, distractive și înălțătoare. A fost idee fericită scrierea acestor pieze scoase din viața neamului nostru, ca să putem înlocui atâtea alte lucrări de acest soiuri fără nici o valoare literară și a da și poporului ceva select și frumos.

Critica le-a primit favorabil și cu cele mai bune aprecieri. Iată câteva din ele!

— „Vă mulțumim de cinstea ce ne-ați făcut trimițându-ne lucrarea *Dv. frumoasă și valoroasă piesa Ileana Cosinzeana*. Lumea ideală a unui suflet ales, întruchiparea tuturor calităților nobile și a comorilor sufletesti a neamului nostru, aceasta piesă va trăi pe scena școalelor românești o splendidă și durabilă viață. Aceasta piesă va avea farmecul și rodul unei noi îndrumări spre idealizarea prozei în care sbate întrecăga noastră societate. Ne-am arătat și altora dorința să se introducă aceasta nouă lume ideală pe toate scenele școlare, să se completeze prin aceasta în mod norocos munca utilă a școlii, cu aceasta parte de frumusețe⁽¹⁾).

— „Literatura noastră de până acum nu are gen mai puțin cultivat, decât teatrul pentru copii. Câteva piese publicate sporadic și în diferite edituri, nici nu permit măcar cunoașterea exactă a acestui gen literar, fără prea multe pretenții, dar cu atât mai dificil și mai pretios pentru educația culturală a generației, care se ridică. Piesa d-nei Elena Dr. Aciu este o revelație pentru noi și este o fericire, că o avem. Ea se pretăază admirabil pentru scenă și cuprinde toate elementele constitutive ale pesclor de copii și este în aceeași vreme și distractivă și instrutivă. Profesorii școlilor noastre au datoria să cunoască și să înleznoască reprezentarea acestei piese din toate puterile lor, căci astfel se achită de-un rol și plăcut și pedagogic. N'ar strica, dacă în orașe mari, cu teatru stabil, ea ar face parte din repertoarul pentru copii, pe care, e drept, încă nu-l avem, dar pe care totuși trebuie să ni-l creiem, și încă cât mai curând“.

„Piesa și notele pentru reprezentație se pot comanda la autoare în Șimleul-Silvaniei⁽¹⁾).

„Piesa „Sezătoarea“ scrisă și aranjată de d-na Elena dr. Aciu n. Fabian cu originalitatea și variația oi, dar mai ales

¹⁾ Ministerul Instrucțiunii. Inspectoratul General al inv. Secundar.

²⁾ Cosinzeana No. 10 VI. 1923.

prin bogăția sentimentelor ne-a fermecat. Scoate o variație de accente atât de frapante. Aceasta piesă întrunește elementele cele mai nimerite pentru a răscoli sentimente puternice atât în sufletele școlarilor cât și a auditorului. De la început până în capăt are o notă națională fără să fie strigătoare demagogică. E numai expresiunea bucuriei și a demnității românești. Ni se scoate în relief tot ce avem mai scump pentru apreciere, îndrăgire și păstrare. Note, scoase din sufletul și inima poporului se transmit ușurel și instăpânesc sufletele. Poporului i se ofere adevărată plăcere, să simtă bucuria, cum se apreciază comorile lui“.

„Faptele eroice din războiul mondial cu entuziasm și duioșie : doine cu reamintirea vremilor de jale ; farmec de duh românesc și voie vrăjită la joc și închinări ; dragoste de datini strămoșești și portul nostru pitoresc ; afecțiuni de frățietate ospitalitate ; glume și ghicituri ingenioase — se părăndă să-ți stoarcă când lacrimi, când răsete.“

„Iată în contururi palide schița acestei frumoase piese, din care s'a degajat atâta duh românesc, menită fiind a direcționa pornirile tinerimei!“

Afară de piezele mai sus amintite, D-na Elena Aciu mai are parte publicate, parte în manuscris următoarele lucrări de acest soi : Casa fermecată, Maia, Din istoria neamului, Medicina nimerită, Epistola, etc.

D-na Autoare va da cu plăcere oral și în scris, toate instrucțiunile și sfaturile trebuincioase la predarea acestor pieze teatrale. Să ne întoarcem dar cu toată încrederea către D-sa.

Datoria noastră a tuturor acclora, cari ne ocupăm cu cultivarea masselor populare este, să ne folosim de ele la toate ocaziunile binevenite și să le răspândim în cercuri cât mai largi. Aceasta datorie ne revine mai cu seamă nouă, celor din Sălaj unde s'au scris și din care trebuie să facem chestiune de ambiție. Să nu fie sătuleț, în care să nu pătrundă spiritul lor sănătos de regenerare și selecționare sufletească.

Prin răspândirea lor dăm autoarei cel mai eficace sprijin moral și material ca să publice toate lucrările ce are terminate. și să ne poată da altele noi, tot atât de prețioase.

Interesul, ce li s'a arătat până acum la noi este mic poate din pricina, că au fost puțin cunoscute în cercurile învățătorești. Să sperăm, că acum după ce cei chemați le cunosc, se vor folosi de ele după cum merită importanța ce prezintă, și succesele ce se vor obține pe urma lor.

I. Mango.

¹⁾ Voci din presa locală (Anul IV. No 1)

Unde duce luxul ?

O goană nebună se vede acum în urma războiului, mai ales la femei, de a da fuga la târguri pentru a-și cumpara cele trebuincioase îmbrăcăminte pe prețuri foarte ruinoase.

Altădată veneau străinii deprin țări depărtate să necumpere cele mai frumoase covoare și scoarțe, să necumpere pe prețuri de nimic, cele mai alese și marama, iar astăzi, astăzi nouă nu ne mai place să le purtăm nici decum să le facem, astăzi când străinii ne-au prins slăbiciunea gustului nostru au început a ne trimite deprin fabricile lor tot ce au avut ei mai de aruncat, joljuri și năfrâmi cu ceva lustru, vorba ceea : de departe trandafir și de aproape borș cu știr, ca să ne sature odată de mătasă și ne-au sărăcit țara de nici nu mai putem trece granița cu bani românești.

Ți-era mai dragul să privești o fată când ieșea la horă. Roșie cum e bujorul, de-i puteai tăia fața cu un fir de păr; ți-era mai mare dragul să vezi cum îi saltă iia pe piept și cât de bine o prinde marama pe cap ori fota cu care-și încingea trupul, toate făcute de mâna ei și împodobite de ai fi crezut că n'a umblat mână de om pe ele.

Astăzi fetelor li-i drag să-și ungă fața cu dresuri, să și-o scoască cu făină, împoțoneze cu toate cărpele pe cari ni le procură jidanii intenționat ca să aibă cu ce se scoate banii din buzunar și să se plimbe toată ziua pe stradă cu papucii scârțîind și mațele ghiorăind. Doar bine le fac feciorii că le strigă pela horă :

Bine-i stă mândrei gatată
Cu hainele dela șatră,
Dar mai bine i-ar ședeă,
Dacă și le-ar face ea.

Dar nu numai fetelor, ci și nevestelor, ș'apoi vorba cântecului :

Eu mă sbat până la brâu
Pentru făină de grâu
Și nevasta-mi face caz :
Nu-i făină de obraz.

Mergem greu..., mergem greu așa cum am apucat'o !
O să ajungem la sapă de lemn ! o să ajungem muritori
de foame căci *cine cumpără ceea ce nu-i trebuc, are să vândă și ceea ce-i trebuc.*

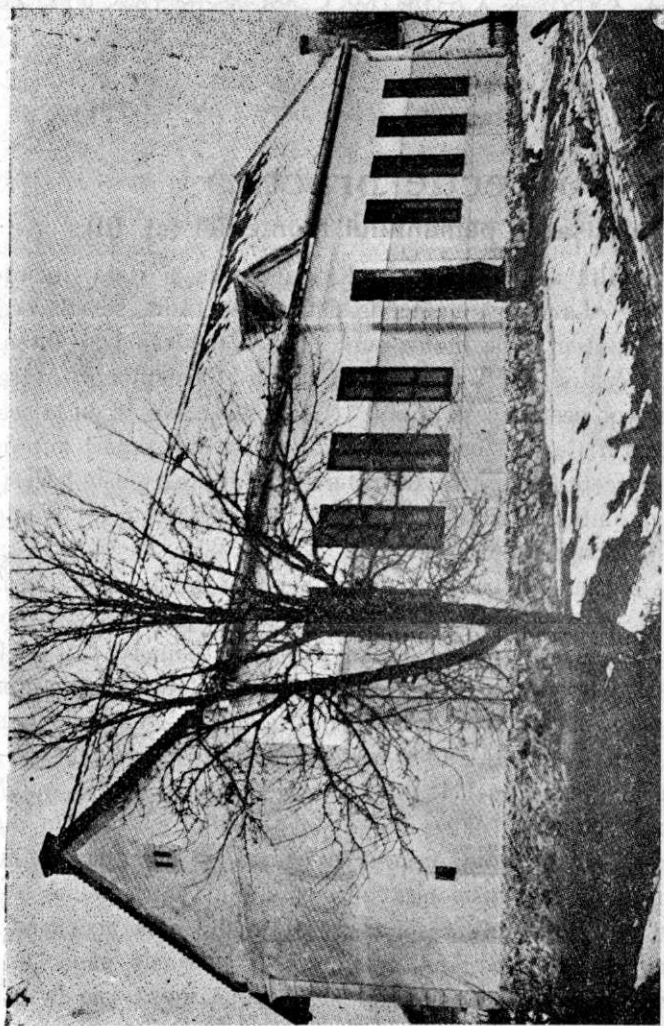
Inul, cânepa, dar mai ales lâna și pe acestea le vindem la străini și cumpărăm în locul lor păpurică, șifon ori mai știu eu ce alte putregaiuri și ne plângem că-i greu de trăit, că prea sunt scumpe toate și ., ce bine era altădată ! dar nu punem mâna să muncim și să agonisim roadele muncii noastre.

Bătrânii nu se căiau ca noi, dar nici nu-și dădeau banii pe lucruri de nimic. Ei nu ședeau câtu-i ziulica de mare cu oglinda în mână să vadă cum li-s'au prins făina și ruminelele pe față, ei munceau cu inimă curată și cu stăruință și trăiau din economie. De aceasta li-era viața așa de lungă și trăiau așa de fericit.

Iată la ce ne duce luxul. Să ne vindem bucățica dela mână și pita din gură copiilor, să ne vindem tot ce bruma avem pe lângă casă : găini, găște, rațe, ouă, să ne ducem până și cloșca cu pui ori să ne cărăm bucatele cu traista ca să avem cu ce ne satisface pofta gusturilor noastre.

C. Brustureanu
inv. Buciumi.

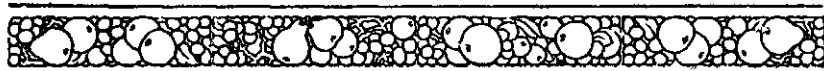

Noile construcții școlare din jud. Sălaj
Școala primară de stat din comuna Năpradea

Edificiul constă din 2 sale de învățământ și-o locuință: Pereții au fost ridicați încă înaintea războiului. Fiind crepați din cauza ploilor, 2 pereți au fost înlocuiți din temelie. Comitetul central a contribuit la edificare cu suma de 103.457 lei 25 bani, restul a fost dat de către comună.

N. Nistor,
secr. comit. central

Lecție practică

Infățîșarea pământului Munteniei (cl. III)

(Se ascultă copiii despre : „Producțiunile și viața locuitorilor Olteniei.“) La mieznoapte de Oltenia ce ținut, se află? Noi în ce ținut suntem? Ce munți sunt între Transilvania și Oltenia? Care sunt trecătoarele în această parte a Carpaților? A trecut careva din voi peste acești munți? Când încă eram și eu la școală am trecut prin Carpați cu trenul. O mulțime de școlari au mers atunci să cerceteze capitala țării; cred că știți care este! Vreți să știți câteva întâmplări și despre cele ce-am văzut în călătoria aceea? Ei, ascultați dar.

Sunt aproape patru ani de atunci. Era la începutul primăverii, când — ca și acum — cele dintâi flori, ghiociei și viorelele de-abea își scosese căpșorul din pământul umed. Intr'o zi pe când învățam în curtea școlii printre celelalte fete, una din domnișoarele, care ne învățau, mă chemă la dansa. Vestea ce mi-a adus mă făcu să sar să râd și să strig aproape de bucurie „Ce ai? Dece ești așa veselă!“ mă întrebau toate fetele. — „Mi-a spus d-șoara că peste patru săptămâni 50 dintre noi vom merge la București. Și eu voi fi printre aceste și deaceea mă bucur așa de mult“ li răspunsei eu coprinzându-mi între palme obraji ce ardeau în fierbințele veselie. Învățam din ziua aceea cu mai multă dragoste, dar în gând număram și ceasurile până la vremea plecării. Ziua mult așteptată sosi. După masă, pe la 6 ceasuri eram la gară și așteptam, pline de nerăbdare trenul cu care trebuia să plecăm. Câtă veselie când trenul, în care ne așezasem încep să fluiera și 'ndată după această fluierătură se urni din loc. Am început să cântăm. Unele dintre noi falfăiam din batiste luându-ne rămas bun dela Clujul fâlos. Toată noaptea, trenul alerga ca un om ce și-a pierdut mințile. Uneori pe abea mai răsuflă de oboseală. Atunci se opria pe câteva clipe câte într'o gară pe care noi n'o puteam deosebi în întunericul nopții. Ce ni păsa nouă însă de odhina sau de oboseala trenului. Noaptea a

trecut în cântece vesele, râsuri sgomotoase și glume multe. Când zorii zilei se iviră, văzurăm pe fereastra vagonului, că ne apropiem de un oraș frumos — „Brașov — 35 minute!“ strigă deodată călăuzul, iar vagoanele se loviră sgomotos una de alta ceeace ne încredință că trenul s'a și oprit. Toate ne am dat jos și am cumpărat fie câte o partocală fie bomboane. Unele alergam la chioșcul de ziare și ceream cărți poștale pe care apoi le scriam repede și le aruncam în lădița de scrisori. Dar cele 35 minute erau pe sfârșite. Ne-am urcat în vagoane . . . „Ian uități-vă fetelor ce frumoși sunt munții care se ridică nu departe de Brașov! Nici n'am băgat de seamă pân'acum!“ zisei eu chemând pe celelalte fete la fereastra vagonului. Ah dragii Carpați, cu un an mai înainte ne despărțiau de frații noștri, azi ei sunt puntea care ne leagă. Pe la orele 10 trenul mergea mult mai încet și părea că răsuflă greu și înădușit ca un om ce urcă un munte. Și el urcă munții Carpați și cu cât suișul era mai mare cu atât mergea mai încet și răsuflă mai greu. Acum deoparte și de altă a drumului de fer se întindeau păduri inverzite de curând. Un fluierat înecat într-un suspin dureros ne vesti oprirea trenului. Eram în Predeal, una din pasurile cele mai vestite din munții Carpați. Un vânt rece ne izbi în față când voirăm să ne dăm jos din tren și am fost nevoite să ne luăm pe noi hainele (paltoanele). Era doar un loc înalt de munte, ca toate trecătorile, Predealul și deaceea era așa de frig aici. Dincolo de Predeal trenul se mai opri în câteva gări așezate între munți. Dela Ploiești însă se deschise un șes ce părea că n'are margini. Șesul Munteniei, pe care trenul alunecă ușor în câteva ore pân' la București. Mă bucuram de toate frumusețile ce vedeam un singur lucru mă măhnia. Cum învățasem tot în școli ungurești n'am citit niciodată nimic despre acest ținut românesc despre care abea acum știu că se numește: Muntenia. În sufletul meu o singură dorință să încuibă atunci: să citesc ceva despre Muntenia chiar în timpul cât voi sta la București. Dorința mi se împlini. Dela gară am fost călăuzite la o școală, unde aveam să mâncăm și să dormim. Indată cunoscu o elevă din acea școală, o rugai să-mi dea pe câteva minute o geografie a României. Răsfoind prin această carte zării scris pe o pagină: Muntenia Infașisarea pământului. (Se scrie pe tablă.) Și mai era scris că: Muntenia e un ținut cuprins între Carpați, Olt, Dunăre, Milcov, Putna și Siret. Pământul este șes mai mult de jumătate; restul este muntos și deluros. În partea de miază-

noapte se înalță munții Carpați, cari încep dela trecătoarea T. Roșii și țin până la izvoarele Milcovului, purtând trei numiri: munții Făgărașului, munții Bârsei și munții Buzăului. Acești munți formează o creastă stâncoasă, în lungul căreia se înșiră o mulțime de piscuri, dintre care cele mai însemnate sunt: Negoii, Omul, Caraimanul și Penteleul. Negoii este cel mai înalt pic în Carpați. Deacurmezișul acestei creste se află trecătorile; Bran, Predeal și Buzău. Spre Olt, dealurile Munteniei sunt prelungi și se întind până aproape de mijlocul ei, plecând spre răsărit ele sunt mai înalte și mai apropiate de munți. Dela poalele și până la Dunăre se întinde o câmpie nesfârșită, străbătută de multe ape curgătoare, care fac pământul roditor. Bărăganul este câmpia cea mai întinsă a Munteniei. (În vremea asta s'a făcut la tablă harta ce cuprinde munții, trecătoarele și tot ce s'a vorbit de înfățișarea pământului acestui ținut.)

După ce am citit ceea ce v'am spus am mulțumit pentru carte și am înapoiat-o, dar în mintea mea rămăsese înlipărit ceea ce am citit și acest desemn al Montenei ce l am făcut eu acum pe tablă. Când după trei zile ne-am întors dela București, într'o gară cu numele Azuga un ciobănel rezemat de bastonul cu mă-măciucă groasă cântă cu duioșie: „Mi e dor de munți, de Caraimanul, pe veci acoperit cu nor . . . Știam acum ce este Caraimanul doar citisem în geografie! Bucuria mea de atunci rămâne printre cele mai dulci amintiri din sufletul meu. Într'o zi când îmi căzu în mână cârticea aceasta de cântece și am văzut în ea scris; „Mi e dor de munți, de Caraimanul . . .“ nu m'am putut răbda să nu vă învăț și pe voi cântecul ciobănașului ce am văzut la Azuga atunci de mult.

Ridicați-vă acum să cântăm. Cine poate să-mi spună după desemnul de pe tablă ceea ce am citit eu despre Montenia, când am fost la București. Spun câțiva din copii, apoi se reconstituie lecția și prin întrebări.

Și în cârticelele voastre de geografie e scris ceea ce am vorbit noi despre Muntenia. Ian deschideți la pag. 16. Să citim:

* * *

N'am indicat aici și treptele formale, prin care s'a trecut această lecție, deoarece știu că toți învățătorii sunt cunoscutorii acestora. Dealtfel eu nici nu le-am întrebuițat după tipicul de care făcându-se abuz ajungem să plictisim și să chinuim pe bieții copii. De când s'or fi instuit treptele formale. se iau drept

anunțare cuvintele: „Azi vom învăța despre...” cutare s'au cutare lucru. Până când în forma narativă ea se poate face și astfel „răsfoind această carte văzui scris pe una din paginile ei: Muntenia, înfățișarea pământului“. Câte articole publicale de dl. Nisipeanu în rev. „Lamura“ recomandă întrebuintarea formei narrative în desfășurarea unor anumite lecții. Ardeam de curiozitatea de a ști de ce vor fi găsim această formă atât de excelentă și după ce am predat lecția de mai sus, curiozitatea mi-a fost satisfăcută. Tot timpul cât li-am povestit stăteau nemișcați în bănci micuții mei elevi cu ochii tintiți spre mine răsfrângându-li-se pe față impresiile variate ce li producea în suflet această poveste. Sala de clasă era foarte populată fiind de față și normalistele de clasa V-a; cu toate acestea în lipiștea desăvârșită, doar glasul meu străbătea până'n sufletele celor ce ascultau. N'a trebuit aici aplicat nici liniarul nici nuiaua ca mijloc de disciplinare. Atârnă dela propunător să știe câștiga atenția copiilor (aceea putere sufletească fără de care este peste putință a-i face să știe ceva). Și la acest rezultat ajungem, dacă vrem, prin mijlocul formei narrative. Cu cât drag își amintesc de astfel de lecții! Aproape în fiecare zi mă roagă să cânt cu ei: „acel cântec al ojobănelului pe care l-a văzut D-ra la Azuga!“ Mulțumirea sufletească ce-mi dăruiesc astfel de lecții mă îndeamnă să caut neîncetat drumul cel mai scurt și mai plăcut în educația sufletelor ce-mi s'au încredințat.

Șimleul Silvaniei, la 30 Martie 1925

Florica Hidan.

inv. școala de aplicație.

Acțiunea românească.

„Vom lovi deopotrivă în străinul parazitărilor și în românul necinstit și înstrăinat“.

Există în Cluj cu acest nume o ideală organizație națională românească creștină sub conducerea unui comitet format dintre cei mai iluștrii oameni de știință și bărbați politici.

Ea a luat naștere ca o reacție fircască în urma corupției, desfrâului și a imoralității în genere de după războiu — vicii — de cari suferă lumea întregă, dar cari din nefericire se pare că au găsit tocmă pe pământul scumpei noastre patrii cele mai perfecte condiții de dezvoltare. Cum această organizație a început o puternică campanie împotriva tuturor acelor, cari prin nu importă ce mijloace caută să facă imposibilă consolidarea internă a statului nostru atentând chiar la existența acestuia, credem că arătând pedeparte pericolul ce ne amenință, iar pe de alta măsurile ce s'au luat pentru a salva deocamdată ce se mai poate încă salva, facem un real serviciu cetitorilor acestei reviste din punct de vedere al cauzei românești, cari sunt îngrijorați de soarta și viitorul acestei țări. Din nefericire dispozițiile de a curăți atmosfera vieții noastre publice nu sunt luate, nici menajate îndeajuns de guvernanții țării, în a căror mâini este puterea, ci numai de modesta organizație mai sus pomcnită, care ca orice societate unde nu e vorba de afaceri, nu dispune nici de paralele necesare unei astfel de străduinți pe cât de măreață și nobile, pe atât de costisitoare și mășter tratată. Bazată pe credința, că dacă acest popor martir a atâtor veacuri a știut poate tocmă în ora 11-a să fărâme puternicile cătuși sugrumătoare ale dușmanilor lui seculari — Acțiunea Românească e convinsă că la apelul de alarmă pentru înlăturarea tendințelor, vor răspunde cu drag toți fiii buni ai acestei patrii, ca astfel împreună să dea lovitura de grație ultimului și azi celui mai periculos dușman intern. Un popor conștient trebuie să reacționeze când e știrbit în dreptu-

rile sale. Acesta fiind crezul acționiștilor, idealul lor nu poate decât să triumfe.

Cunoaștem cu toții greutățile vieții, cari au devenit aproape insuportabile, în urma cărora atât bietul țaran oropsit precum și nevoiașul funcționar sunt așa de nemulțumiți cu starea și mersul lucrurilor, încât nu mai știu ce să facă, cum s'o dreagă. Se căese veșnic, desperează și pe urmă se rezemnează, așteptând par că o minune, care le va aduce mântuirea. Și ce dorește însfârșit românul necăjit? Că în țara lui răscumpărată cu atâta sânge de eroi să fie „el“ stăpân, să nu mai fie batjocorit nici înșelat de atâtea venetici speculanți nepoftiți, cari certați fiind cu justiția au venit din toate țările vecine la noi, unde au găsit cel mai primitor cămin și cel mai uman tratament.

El mai cere să se întroneze dreptatea și justiția pe întreg întinsul și latul țării sprijinindu-i-se în sfârșit și interesele lui îndeplin acord cu cerințe superioare ale statului, iar munca cinstită să i se recompenseze cu vrednicie, pentruca tineretul de azi să nu asiste la atâtea spectacole urâte și să nu-și însușească metodele de luptă pentru existență a unui mediu atât de infect. Să nu fim înțeleși greșit cu privire la străini de cari am pomenit. Acțiunea românească n'are scrisă pe drapelul desfășurat lupta împotriva elementelor minoritare, cu cari viețuim de sute de ani și care odată ce s'au împăcat cu ideea Statului național român, fac muncă productivă. Nu. Aici e vorba de elementele anarhice, cari s'au strecurat în mod clandestin în timpurile din urmă și indeosebi după războiu încoace. Jidani sunt aceia cari trăind o viață parazită¹⁾ și neproductivă, sunt cei mai înverșunați dușmani a tuturor creștinilor și ai ordinii într'un stat pentrucă nu pot pescui cu folos decât în apă tulbure. Ei propagă deci pentru intelectuali prin presă, iar pentru țărani cu grain viu, în crâșmă, la adunări, pe tren, în comerț etc. ura față de tron și instituțiile noastre ca astfel cât mai repede posibil să se realizeze raiul bolșevic și aici ai căruia firești conducători ce ar trage beneficii ar fi tot ei.

Pericolul e cu mult mai mare de cum ni-l închipuim. Dispunând de bani, corup autoritățile și se poartă atât de obranzic și de sfidător față de tot ce e sfânt pentru noi, nație dominantă, încât a sta în nepăsare și a le tolera toate procedeele de exter-

¹⁾ Gh. Bogdan-Duică: Toate încercările ridicării țaranului vor fi zadarnice dacă nu se va isgoni parazitismul“ (Români și Ovreii pag. 119).

minare ce ni le pregătesc, ar însemna să ne înglodăm de bună voce într'o nouă sclăvie cu mult mai rușinoasă decât acelea de cari am avut parte vreodată în trecut. Necesitatea unei lupte pentru îndreptarea situației este evidentă. De altfel pericolul jidovesc a fost recunoscut de acum două secole mereu și cu antisemitismul — care azi a devenit o nouă problemă științifică — s'au ocupat până în zilele noastre cei mai renumiți savanți a tuturor statelor civilizate. Voiți câteva exemple?).

Tacitus: „Moravurile jidanilor sunt lipsite de moravuri. Moisi a dat poporului jidan spre a-l putea considera și întări pentru toți timpii, legi noi — legi incompatibile cu ale tuturor celorlalți muritori — totul ce la noi este sfânt, la ei este spurcat și necurat și totul ce la noi este profan, la jidani e sfânt și liber“. (Hist. Eib. V).

Martin Luster (1483—1546): Jidanul nu e un cetățean; ci un sugrumător al poporului în statul cărnii se încuibază, el e cel mai periculos flagel a societăților organizate — ale altor popoare“.

Spinoza Baruch, jidan, filozof panteist la 1670: Jidanii, nici până astăzi nu s'a putut mântui de păcatele lor seculare, și-au devenit cangrena societăților de neam creștin, astfel încât exterminarea lor ar fi o binefacere pentru omenire.

E. Kant: „Palestiniienii cari trăiesc printre noi, și-au atras prin spiritul lor ușurar, reputația de înșelători, foarte întemeiată în foarte mare majoritate a cazurilor. La drept vorbind pare strașnic de ați închipui o nație întreagă de tâlhari, dar este tot atât de strașnic de ați închipui o companie compusă exclusiv din traficanti cari desprețuesc onoarea de a fi cetățenii țării, care i-a primit și care îi preferă avantajul, ce-l află, în înșelarea locuitorilor.

Voltaire: În jidani nu se poate găsi decât un popor incult, leneș și barbar, care de mult timp manifestă cea mai mârșavă sete de bani și cea mai urâtă superstiție. Ei sunt dominați de ura cea mai cumplită față de toate popoarele care îi tolerează în mijlocul lor și pe spinarea cărora se îmbogățesc“.

Costache Negri: „Jidovimea adică a șaptea parte din populația noastră totală, este cea mai tristă lepră, cu care ne-a osândit slăbiciunea, neprevăderea și venalitatea noastră“.

M. Eminescu; „Jidovii sunt un neam deosebit prin limbă,

1) Belență: Pericol jidovesc.

obiceiuri, fizionomie, apucături, religie, un neam care ne urește pe noi Români, deși trăește din sângele și sudoarea noastră“.

Dr. Beck: „Ori ce vei cere jidanului ar putea fi posibil, afară de a se asimila cu poporul străin de neamul său și acei ce cred că prin botez s'ar asimila jidanul, în totul să înșeală, de asemenea cei ce cred că jidanul să botează din convingere, greșesc“.

etc. etc.

Odată admisă lupta împotriva pericolului jidovesc, chestiunea ce să impune e că, prin ce mijloace să se facă, adică ce măsuri mai eficace să se ia întru ajungerea scopului. Lupta trebuie să se desfășoare pe teren economic, unde jidanii sunt cei mai tari. Armele împotriva lor nu pot fi decât acelea pe cari civilizația timpului și demnitatea de stat le pot admite, adică înființarea de cooperative, consume, bănci românești (populare) etc. căutând a le boicota negoțul instituțiile lor financiare precum și presa și literatura tendențioasă, făcută de ei în limba română. Trebuie să fim și noi solidari cum știu ei să fie dacă se simte nevoia; să ne menajăm reciproc interesele și să ne iubim ca adevărați frați. S'alungăm ura, cearta și invidia din rândurile noastre și'n cele din urmă să nu uităm ce tratament trebuie s'aplicăm față de românul cinstit, iar în comerțiantul, funcționarul, ziaristul sau literatul jidan să căutăm și vom afla totdeauna „jidanul tip“.)

Gheorghe Matieșanu

1) Cine dorește să afle și alte amănunte asupra problemei jidovești să ceară un număr de probă, exemplar din revista „România întregită“ Cluj, Str. Bob Nr. 7 și statutele „Acțiunii românești“.

Mai multă muncă în școală!

Zilnic auzim cântețe și nemulțumiri pe toa, că populația nu se poate obicinui cu noua lege școlară, nu-și trimite copiii la școală, nu le cumpără cărți etc. În căutarea motivelor toți privesc departe, pe când unele din ele zac aproape, iar altele chiar în noi. Țin să amintesc câteva. Multe școli nici azi nu se conformează deajuns *necesităților vieții*, ca poporul să-i poată vedea și înțelege rostul. Mai mult chiar! Nu *produce rezultatele*, cari cu drept cuvânt se așteaptă dela ea, deoarece adeseori rămâne goală, ori nu se face nici o instrucție ore și zile de-a rândul, în paguba biștelor copii, cari perd vremea înzădar. Cauza e că, împlinirea *datorințelor către școală este lucru secundar*, principalul sunt afacerile și alte ocupații particulare. Animați numai de aceste gânduri, pe mulți învățători îi poți vedea umblând dintr'un oraș în altul, dela un târg la celalalt. Avem și noi câteva exemplare de peregrini de acestia: Ori unde mergi tot de ei dai. Ce zice la acestea legea și conștiința? Tac. Ar fi prea trist!

Toate acestea poporul le vede și să nu ne mirăm dacă între astfel de împrejurări nu se însufletește deajuns pentru școală. Să ne facem datoria cinstit! Atunci se vor schimba lucrurile în spre bine în toate direcțiunile. Servească ca exemplu de urmat școlile bune, în cari se lucrează conștientios și cu tragere de inimă. Aici poporul este mai bun, mai înțelegător. Cine l-a făcut așa dacă nu școala? Să nu uităm, că fără muncă nu există înaintare și cine nu seamănă, nu poate secera!

Mg.

Sfaturi pentru cei ce vreau să-și crească copiii rău.

Dacă vrei să vă creșteți copiii rău, dați-le tot ce vă cer, vorbiți-le în față despre însușirile lor minunate, când e vorba de ei, tu, tată și mamă, certăți-vă în fața lor; faceți-i să creadă că tatăl lor este un tiran vrednic de pedeapsă iar mama o femeie care merită dispert. Nu vă interesați cu cine se împotinesc copiii voștri, lăsați-i să vorbească tot ce vor; lăsați-i să bată ulițele fără nici o supraveghere. Adunați bani pe seama lor fără ca să-i dedați la moravuri și purtări bune și dați-le banii pe mână. Luați-le apărarea în contra învățătorilor. Pedepsiți-i pentru copilăriile lor nevinovate și râdeți de greșelile lor cari se vor preface în vicii!

(Din „Vatra școlară.”)

Cetitorilor noștri le dorim sărbători fericite!

Examenele de definitivat. În anul acesta s'a ținut și la noi în Ardeal cel dintâiu examen de definitivat. Din cei 27 de candidați aparținători județului nostru, s'au prezentat numai 6 și după cum suntem informați cam aceasta a fost proporția eelor, cari s'au prezentat la examen în întreaga circumscripția școlară a regiunii II., Oradea-Marc. Toți învățătorii, cari au terminat 8 clase normale după sistemul cel vechiu din Ardeal și aveau numirea de titular definitiv credeau, că art. 118 din noua lege a învățământului nu-i privesc, resfrângându-se acest articol numai asupra absolvenților cu 6 clase și cari intră în învățământ cu titlul provizoriu. Ministerul Instrucțiunii însă a chemat și pe absolvenții cu 8 clase la examen. Majoritatea învățătorilor din această categorie nevoind să renunțe la drepturi vechi câștigate, nu s'au prezentat la aceste examene.

Din parte-ne și noi credem că: examenele sunt foarte bune,

însă legea nu poate avea caracter retroactiv și asupra acelor învățători, cari au obținut deja definitivatul înainte de aceasta cu 3—6 ani.

Noua repartitie a inspectorilor generali școlari. Ministerul instrucțiunii odată cu aplicarea noii legi a învățământului primar-normal, a dispus astfel repartizarea inspectorilor generali ai învățământului: dñii inspectorii generali Longinescu și Păcală vor inspecta numai școalele normale; dñii inspectorii generali Hazu și Sterian numai școalele de meserii; dñii inspectorii generali Hilt și Voinea, numai școalele comerciale.

Dñii inspectorii generali. A. Lupu Antonescu va inspecta școalele secundare din București și Sibiu; dl C. Georgescu școalele secundare din circumscripția Galați, Buzău și Constanța; dl P. Marinescu școalele secundare din circ. Pitești și Timișoara; dl I. Mitru, școalele secundare din circumscripția Iași și Chișinău; dl G. Bciu-Palade, școalele se-

cundare din circ. Bacău și Oradea-Mare ; dl I. Ionescu-Bujor, școalele secundare din circ. Craiova și Cluj ; Al. Pteancu, școalele secundare din circ. Cernăuți și toate școalele minoritare din Ardeal ; dna C. Evolceanu, școalele secundare de fete din întreaga țară și în special cele cu internat.

Școalele din Orașul București au fost repartizate între cei dintâi șase inspectori generali de mai sus.

Ministerul instrucțiunii lasă la latitudinea fiecărui inspector general, organizarea inspecțiunilor în interesul circumscripției școlare, cu obligațiunea ca la fiecare 15 ale lunii, aceștia să înainteze ministerului un raport amănunțit de inspecțiunile făcute.

Lucrări pentru armonizarea și normalizarea salariilor funcționarilor publici. Comisiunea pentru armonizarea salariilor funcționarilor publici lucrează actualmente la calcularea salariilor întregului personal funcționaresc din întreaga țară în lei aur, spre a se vedea la ce sumă s'ar ridica totalul salariilor actuale transpuse în lei aur.

Acest calcul e necesar pentru stabilirea unei baze generale pentru armonizarea salariilor și revenirea în chip treptat — în cursul bugetelor vii-

toare — la salariile normale, cu leafa-aur.

Cercuri culturale: În ziua de 15 Martie a. e. am asistat la cercul cultural din frunțașă comună Tășnad. După serviciul divin — unde elevii școlii au cântat liturghia pe 2 voci — întreg publicul s'a îndreptat spre localul școlii unde s'a desfășurat programul serbării. Învățătorul I. Heletea din Cănaș a ținut o conferință instructivă despre „Boalele molipsitoare“ arătând părinților cum iau naștere aceste boale, din ce cauză iau naștere, și mijloacele prin cari ne apărăm de ele. Au urmat apoi diferite cântece și declamări, cari au mulțumit pe deplin așteptările ascultătorilor.

Câteva puncte din program au fost susținute de către grădina de copii din localitate. Cu vorba lor peltică și cu jocurile lor nevinovate, micii elevi au stăruit interesul celor prezenți răsplătind cu aplauze năzuințele învățătoarei.

Banca învățătorilor din Cluj. Din bilanțul încheiat la sfârșitul anului 1924 reese, că banca a realizat un profit net de 107.670 lei. Pe ziua de 12 Aprilie a. e. este convocată adunarea generală pentru a lua la cunoștință raportul Consiliului de administrație și al comisiei de cenzori.

Comitet școlar nou. Comitetul școlar al școlii normale de învățatori din Zălau a fost ales și constituit după cum urmează: Președinte; Dr. Gh. Pop; secretar: dl director C. Pop; cassar: dl prof. Gh. Dunca; contabil: dl Ciavari dela Adm. Financ. Membri dl D. Nica, adm. financ. Dr. V. Vasvary, judecător, Dr. D. Mureșan, dela adm. financ., R. Roșca prof., Gr. Capătă prof. și Gh. Mateișan prof.

Un englez vorbește despre poporul nostru: Sir Harry Brittain deputat în Camera Comunelor, a ținut o conferință despre România la „Clubul femeilor conservatoare din Londra“. Vorbitorul a schițat trecutul poporului nostru scoțând în evidență ro-

mantitatea noastră și drepturile legitime ale poporului nostru asupra pământului pe care îl stăpânim astăzi. Vorbind despre simțul artistic al poporului nostru spune:

„Rar am văzut unde-va un popor cu simțul artistic atât de dezvoltat ca poporul român. Țăranul român e un adevărat poet al culorilor și broderiile românești sunt cea mai strălucită dovadă a acestui lucru. În danțurile, în cântecele lui, în împodobirea casei, în aranjarea florilor din grădină, în felul cum se îmbracă troncăzăși ințul frumosului. România e un colț de lume unde încă trăește romantismul și poesia pe care civilizația apuseană o distruge neconținut“.

N. N.

ȘTIRI ȘCOLARE

Dl. Ministru al Instrucțiunii și-a anunțat sosirea în județul nostru. În vacanța de Paște fiecare școală va fi curățită, mobilierul spălat, iar rechizitele școlare și biblioteca, scuturate de stratul de praf, care cam obișnuște să decoreze dulapurile școlilor.

Fiecare școală va avea inscripție. La școlile, cari se clădesc, materialul de construcție va fi așezat într'o ordine oarecare și nu răspândit prin toată comuna.

Ateliere. On. Minister al Instrucțiunii cu ordinul No. 18663—1925. a aprobat înființarea de ateliere pentru elevii cursului superior a școalelor primare din: 1. *Zălau* pentru cartonaj și tâmplărie, conducător Dl. Alex. Pop, înv., 2. *Șimleu* pentru tâmplărie, cond. Victor Boțan, dir., 3. *Jibou* pentru tâmplărie, cond. Dl. Dem. Ilea director, 4. *Odorheiu* pentru țesătorie. cond. D-na Maria Precup. 5. *Băsești* pentru tâmplărie și cartonaj, cond. Dl. Vas. Robu, înv., 6. *Santău* pentru papură, nuiele și cartonaj, cond. Dl. Petru Marchișiu înv. și 7. *Buciumi* pen-

tru tâmplărie, cond. Dl. Alex. Bejan înv. în Răstoțul-Mare.

La acestea ateliere se pot concentra și elevii altor școale din apropiere.

Numiri. În timpul din urmă s'au făcut următoarele numiri de învățători în județul nostru: Dșoara *Rozalia Coroianu*, la școala din Someș-Odorheiu. Dl. *Ioan Negură*, la școala din Boian, Vasile Noge în Turbuța și Alexandru Nica în Cerișa.

Destituiri. Din învățământul primar au fost destituiți pentru totdeauna învățătorii: *Dumitru Opreșiu* zis și *Silviu Iliescu* suplinitor în Fizeșiu-Sâmpetru județul Cojocna pentru fapte care cad sub prevederile Cod. penal *Petre Pasculescu*, suplinitor în Căratinci jud. Orheiu pentru fraude și V. Iva. novici, suplinitor în Mezin jud. Durostor pentru beție, fapte imorale și nereguli în școală.

Mg.

RASPUNSURI DE INTERES GENERAL.

D-lul I. C. Santău. Învățătorilor cu serviciul peste 25 ani, cari conform Art. 157 din legea învățământului primar

sunt îndreptățiți la gradația a V-a, li s'a aprobat acest drept de către On. Minister cu începere dela 1 Ianuario 1925 (iar nu dela 1 Iulio 1924).

Statele de diferență provenită după aceasta gradație s'au aprobat, chitanțele pe lunele Ian.—Martie a. c. s'au expediat. Pe luna Aprilie, drepturile după gradația a V-a sunt trecute în statele de plată colective.

D-lui I. Leahu B. Impozitul global se impune după totalul venitului anual. Dacă contribuabilul nu mai are alt venit decât salariul, impozitul global se socotește după salariul anual ce-l primește salariatul, scăzându-se 9000 Lei, suma scutită de impozit. Astfel fiecare funcționar plătește 2 impozite către Stat, 4 sau 8% ce se reține lunar după retribuțiunile ce trec peste 750 Lei — și impozitul global după retribuțiunile anuale peste 9000 Lei.

E cam greu de înțeles și mai greu de plătit, dar așa este !

Că funcționar public, fiind numit titularul postului ce-l ocupați, vă bucurați de toate drepturile cetățânești, deci nu mai sunteți „minor“.

D-lui M. Domnin La arândarea pământurilor școlare veți proceda strict conform

dispozițiilor publicate de către Comitetul școlar județean cu ordinele No. 635—1924: 85 și 486—1925 în această revistă.

Terenul de experiență agricolă se va cultiva întru toate după instrucțiunile „Casei Școalelor“ publicate în Nr-ul trecut al revistei noastre după un plan de cultură aprobat. Dacă nu vă conformați acelor instrucțiuni, sunteți obligat a plăti arânda cuvenită după acest teren.

Învățătorul pensionat a procedat în mod abuziv, când a însământat cele 2 jug. din câmpul de experiență. DV. veți hotări împreună cu comitetul școlar, felul de cultură a terenului de experiență, cuprinzându-se și cele 2 jug. Învățătorului i se va restitui sămânța și cheltuelile avute cu aratul.

D-lui C. Șoimuș Lemnele de foc pentru diriginte, precum și toate cheltuelile pentru întreținerea școlii se trec în bugetul școlar, fiind știut, că nici o cheltueală nu se poate efectua, decât în baza bugetului. Deci zădarnic cereți Comitetului școlar să vă dea lemne, dacă nu le luați în buget.

Mal multora. Borderourile de gestiunile în bani și în materii, ce trebuie înaintate Co-

mitetului școlar județean la finele fiecărui trimestru, se vor trimite deodată, cu un singur raport și numai în câte 1 exemplar (pe imprimatale Com. școlar No. 3 și 4). Ambele gestiuni se vor totaliza și semna de către președintele și secretarul comitetului.

Dacă în trimestrul respectiv nu s'au efectuat încasări nici plăți (intrate sau cșite) nu se va înainta gestiunea amintită, ci se va relata cu un simplu raport.

Diul O. Pereceiu. Localurile asigurate, contra incediului înainte de publicarea ordinului la care vă referiți, sunt și rămân asigurate la societățile respective, urmând să se plătească primele regulat.

Este adevărat, că comunele conform Art. 162. din legea învățământului primar sunt obligate a se îngriji de întreținerea localurilor școlare, dar aceasta obligațiune, comuna o efectuește prin comitetul școlar, care operează în baza bugetului aprobat.

Prima de asigurare ați avut-o alocată în bugetul anului 1924, astfel Comitetul școlar nu poate denega plățirea aceleia. Plățiți regulat, ca să se evite eventuale spese de proces.

Com. școlar Zainoc. Ofi-

ciu de cassior la comitetul școlar, nu este.

Secretarul comitetului va păstra banii conform Art. 41 din regulament.

Com. școlar Teghea. Suma alocată în bugetul pe 1924 sub titlu de subvenție obligatorie către Com. școlar județean, trebuia plătită necondiționat din acel buget, fiindcă ați avut acoperire și pentru această sumă.

Veniturile anului trecut nu s'au putut cheltui fără ca să plătiți toate cheltuelile aprobate pe acel exercițiu.

Intrucât însă la unele poziții dela cheltueli ați depășit sumele din buget, în detrimentul altor poziții — fără a avea încuviințarea prealabilă dela Com. școl. județean — vă privește pe Dvs.

Vi s'a atras atențiunea de nenumerate ori, că operațiunile bănești se pot face numai în cadrul bugetului aprobat.

Rezultă deci, că de cheltuelile făcute peste prevederile bugetare, purtați toată răspunderea materială.

Com școl. Acăș. Referitor la întocmirea conturilor de gestiune, s'au dat, în corpul acestei reviste, atâtea instrucțiuni, încât nu mai putem spune nimic nou.

Reamintim totuși, că în con-

tu! de gestiune pe 1924 trebuie arătate toate încasările și plățile făcute în acel exercițiu. Cu ocaziunea verificării se va constata, dacă s'a gestionat legal ori nu.

Celor 3 veterani. Ordinul Rev. școlar No. 678—1925 referitor la învățătorii cari trebuie să-și înainteze angajamentul că vor servi 4 ani în zona culturală este categoric: „și au venit în acest județ după promulgarea legii” și cei ordinari din vechiul regat, indiferent de timpul când au venit.

Ori Dvs. nici unul nu întruniți aceste condiții.

Se fac încercări și intervenții — chiar în parlament — pentru modificare Art. 159, în sensul, ca toți membrii corpului didactic din zona culturală, să beneficeze de sporul de 50%. Aceasta ar fi echitatea! Ne vine a crede însă, că toate încercările, deocamdată sunt zădarnice.

Mai multora. Vacanța de Paști pentru școlile minoritare de stat va începe cu ziua de

10 Aprilie și va dura până la 24 Aprilie inclusive, iar școlile române de stat vor ține vacanța regulamentară. (Duminica Floriilor-Duminica Toamei).

Învățătorului cu sporul de 50%. Intrucât Dvs. nu veți da angajamentul prevăzut la art. 159 că veți servi cel puțin 4 ani la școlile din aceste județe, conform ordinul rev. școl. No. 679—1925. nu veți mai beneficia de acel spor. Mai mult încă! Va trebui să restituiți sporul de 50% primit până acum, asemenea și prima de deplasare.

Onor. Inspectorat școlar în statele de plată pe luna Aprilie crt, a și suprimat acest spor.

Vă sfătuim deci, și pe toți învățătorii din aceasta categorie, ca cel mult până la 22 Aprilie să prezentați acest angajament rev. școlar, sau un raport scris că nu-l dați.

Dacă până la 22 Apr. nu vor intra angajamentele, veți fi trecuți în statele de plată și pentru luna Mai, tot fără spor.

D. M.

In aceasta parte a revistei se vor publica toate ordonanțele și circularele autorităților școlare superioare. Datorința directorilor și a conducătorilor autorităților școlare subalterne este, ca îndată după primirea revistei, să le înregistreze și execute conștiencios, în cel mai scurt timp.

Revizoratul școlar al județului Sălaj

No. 702 — 1925.

Biblioteca pedagogică județeană.

Atragem din nou atențiunea Corpului didactic asupra faptului, că la Școala Normală de Învățători din Zălau s'a înființat o bibliotecă județeană cu cărți pedagogice, literare și științifice, de cari se pot folosi și membrii corpului didactic primar sub condițiile stabilite în Regulament. Îi invităm deci să împrumute din aceasta bibliotecă cărțile, ce voiesc să le cetească și să ia un contact cât mai des și viu cu școala normală din care ar putea profita cu toții și mai cu seamă învățământul.

Pentru orientare publicăm mai jos dispozițiunile Regulamentului și Tabloul cărților aflătoare în bibliotecă.

I. REGULAMENTUL.

b) Art. 3. Cărțile se împrumută fără plată spre a fi cetite acasă, membrilor corpului didactic primar eventual și acelorlalte grade de învățământ din județ.

b) Învățătorii suplinitori au dreptul să împrumute cărți, depunând dirigintului la școalele cu mai multe posturi și Comitetului școlar la cele cu un singur post, o cauțiune egală cu prețul îndoit al cărții.

Dirigintele școlii, respective președintele Comitetului școlar vor certifica pe cererea sau buletinul de împrumut și pe a lor răspundere, depunerea cauțiunei.

Art 4. Împrumuturile se fac numai pentru un singur volum odată și pe termen de cel mult o lună.

Art. 5 Imprumuturile de cărți se fac pe baza unei cereri netimbrate sau a unui buletin de împrumut care se înaintează directorului bibliotecii, prin și cu viza directorului sau dirigintei școlii.

c) Membrii corpului didactic din localitatea unde se găsește biblioteca pedagogică pot adresa cererile lor deadreptul directorului bibliotecii.

d) În cerere sau în buletinul de împrumut se va indica titlul cărții, autorul, data cererii, numele și adresa celui ce să împrumută și condițiunea că în caz de nerestituire sau stricăciune, împrumutatul consimte să i-se rețină din salariu, costul îndoit al cărții.

În cerere se pot arăta în ordinea de preferență trei cărți sau volume pe cari cel ce se împrumută le dorește.

Art. 6. Cărțile se vor expedia între două cartoane groase învăluite în pânză sau hârtie și legate cu sfoară. — Trimiterea și restituirea se fac prin direcțiunea școlii, iar la restituire împrumutatul e dator să împacheteze cartea în același fel ca și la primire.

Art. 7. Cei ce se împrumută sunt direct răspunzători de cărțile ce le iau cu împrumut. Ei trebuie să le înapoieze în bună stare și curățenie cât și de păstrare. Se consideră ca stricăciune, orice însemnare, iscălitură, ștersătură, pată sau ruptură. Cărțile împrumutate de un învățător trebuie să fie înapoiată neapărat, bibliotecii, la împlinirea termenului pentru care s'a făcut împrumutul, neadmitându-se mai mult de 8 zile întârziere dela dată împrumutului.

Bibliotecile pedagogice funcționează tot anul școlar. Toate cărțile puse în circulație trebuiesc să fie înapoiate bibliotecii al sfârșitul anului școlar.

2. TABLOUL CĂRȚILOR.

1. Apărătorul Sănătății.
2. Cartea de Aur.
3. Folcloristice. Vol. I. Vol. I—p. 2 și II.
4. Proverbele Românilor. (România, Macedonia și Ardealul) de Iuliu Zane.
5. Ist. Răzb. p. întreg. Românilor. Vol. II de C. Chirițescu.
6. Antologia Românească de T. Papahagă.
7. Cultura Românească în Basarabia de Șt. Cioban.

8. Prozatorii noștrii Vol. I. II. de Dunărcan.
9. Șezătoarea, de A. Coroveiu.
10. Calendarul Plugarului pe 1924.
11. Literatura Copiilor, de Apostol Culea.
12. Originea poeziei populare, de P. Cancel.
13. Annarul Casei Școalelor.
14. Educația anul III și V, de M. Gh. Palad.
15. Albina Rev, populară.
16. O Istorie din zilele noastre, de Ludovic Detter.
17. Manual de L. Română, de Adamescu.
18. Istoria bisericii române, de N. Iorga.
19. Istoria bisericească universală, de I. Mișălicescu.
20. Mitologia Greco-română, de Popa Liscanu.
21. Satire și scrisori (Horațiu), de H. Lovinescu.
22. Curs de teologie morală, de I. Sriban.
23. Conferințe populare.
24. Didactica (școala activă), de I. Nisipeanu
25. Dragoste de grai și vers românesc, de Urban Jarnic.
26. Legile țării partea I.
27. Odele și Epopeele, de E. Lovinescu.
28. Chimia organică și anorganică, de Popoviciu
29. Ospățul, de Beldiceanu.
30. Inul, lucrările lui, Fulger.
31. Cântece și coruri școlare.
32. Glume, vorbe de clacă, de I. Adam.
33. Icoane ostășești, de D. Nicolescu.
34. Atențiunea din punct de vedere psihologic, de Șt. Negulescu.
35. Cântecul gintei latine.
36. Legende, Natalia Negru.
37. Sufletul grădinei, de A. Moșoiu,
38. Educația fetelor, de Sudețeanu
39. Mica Pravilă, de Mihăileanu
40. Din comoara înțelepciunii antică, de Murnu.
41. Păcatul rabinului, de Demetrius.
42. Cum să înveți stelele, de Anestin.
43. Lecturi botanice, de Simionescu.
44. Lecturi geografice, de Simionescu.
45. Povestiri de petreceri și folos.
46. Alexandru Macedon.
47. Fata—Elena Farago.

48. Din problemele pedagogiei moderne.
49. Oedip la Colona, de Iorulescu.
50. Raportul Congres. inv. primar, de Dumitrescu.
51. Nuvele și schițe, de Dragoslöv.
52. Istoria lui Gh. Stepenson, de Dâmbeanu.
53. Lecturi geografice B. Europa, de Simionescu.
54. D'atunci și d'acolo, de Ranetti.
55. Despre legea agrară, de Sucheanu.
56. Elementele de Psihologie pedagogică, de Nisipeanu.
57. Către sine însuși, de Aureliu.
58. Despre Români, de Cancel.
59. " "
60. Alexandru Macedon.
61. Amundsen și cucerirea polului sud, de Aldem.
62. Poezii populare ale românilor, de Alexandrii.
63. Botanica agricolă, de Aldea,
64. Ilderim, de Peretz.
65. Rădăcini și Radio activitatea, de Gheorghiu.
66. Din revoluția rusească, de Șt. C. Ioan.
67. Pe drumul Damascului, de Stamatid.
68. Prăpastia, de Sârbu.
69. Svonuri din necunoscut, de Eug. Speranța.
70. Grădina Raiului, de A. Mândru.
71. Premergătorii, de Peretz.
72. Evoluția sistemelor de morală, de Tăusan.
73. Cartea despre Germania, de I. P. Sachelariu.
74. Călânza Stupăritului, de N. Niculescu, Gh. Stoinescu.
75. Alcesta, de M. Iorgulescu.
76. Relațiunile Româno Ceho-Slovace, de I. Jarnic.
77. Din lumea pasărilor noastre, de Simionescu.
78. Predarca învățământului agricol, de Niculescu.
78. Cetăți și orașe greco-române, de Gh. Popă Liseanu.
80. Răzbunarea lui Moș Anton, de Mândru.
81. Pe drumuri basarabene, de Gheorghiu.
82. Învățătorul, de Vegctius.
83. In regatul nopței, de Ardelean.
84. In lunca Troțușului, de Iov.
85. Povestiri din Halina.
86. Chemarea preotului, de Scriban.
87. Esopia.

88. Cât și cum se muncește în America, de Leonardescu Gh.
89. Manual elementar de fizice, de Popoviciu.
90. Metodologia învăț. secundar, de Fecolard.
91. Industria frigului, de Matei.
92. Visul lui Scipione (Cicero) de Ioan.
93. Monografia fondurilor, Raducan Simonodi, de Anestin.
94. Carte de cetire anu I și II.
- 95 Istoria prea frumosului Arghir și Elena.
96. Corespond. lui Pliniu cu Imp. Trăian, de Gh. P. Lisseanu.
97. Pedagogia lui Herbart, de Ufer.
98. Istoria Genovevei. de Breban.
99. Flori de flăcări, de M Floro.
100. Poezii, de Grigorean
101. Urechiușă zburlită. Dumitrescu.
102. Vagabondul, de Dumitrescu
103. Povestiri de Moldoveanu.
104. Autorii moderni Gr. Alexandrescu și I. Peretz.
- 105 Istoria română a lui Eutropius, de Lisseanu.
106. Povestiri pentru popor, de Tolstoi.
107. Prietenele noastre pasări, de Ureche.
108. Heda Gabler, de Ipsen.
109. Râsul apei. — Poezii, de Talaz.
110. Rața sălbateca, de Dragomirescu
111. Nuvele și schițe, de Rebreanu.
112. Ce știa satul. — Lacrima și nodul gordian, de Janu.
113. Tăcere, de Vlădescu.
114. Alta ortografie, Bogdan.
115. Oda lui Arcesilau, de Artur Berar:
116. Nuvele și schițe, de Pricopie.
117. Istoria Română, de Tocilescu
118. Fierul, de Simionescu.
119. Istoria noului testament, de Popescu
120. Herbart Spencer. — Pedagogie utilitară, de Antonescu.
121. Busilice. (Virgil), de Naum.
122. Comediile lui Terențiu, do Pop.
123. Plante veninoase, de Pușcariu.
124. Jocuri școlare, de Ionescu.
125. Pentru țară, de Raulet
126. Sufletul Ruinelor, de Boureanu.
- 127, Teologia Dogmatica, de Mihalcescu.

128. Nuvele și schițe, de Brătescu Voinești.
129. Parabole lui Al. T . . . , de Stamatiadi.
130. Etică, de Gavanescu.
131. Ștefan cel Mare și Mihai Viteazul, de Onciu.
132. Jocul apelor, de A. Moșoiu
133. Femeia Mărei, de I. M. Dragomerescu,
134. Antologia critică, de E. Lovinescu.
135. Rochia Albă, de C. Ardelean
136. Epice și Dramatice, de Teodoran.
137. Cascadele luminii, de Paraschivescu.
138. Istoria vechiului testament, de Popeșcu.
139. Sufletul latin. Vol. I. și II., de Densusianu.
140. Poezii alese, de Zamfirescu
141. Bernad Ballissi (Viața unui om), de I. Simionescu.
142. Din țara Oltului, de V. Haneș.
143. Vatra Strămoșească, de Săușan.
144. Svon de pretutindeni, de Protopopescu.
145. Trei studii filozofice, de Tăușan.
146. Sonete, de Scurtu.
147. Flori de lut ,de Talaz. Central University Library Cluj
148. Lege invoelilor agricole.
149. Tudor din Vladimir. de Iorga.
150. Pământul și Țara noastră, de Aldem.
151. Colinde și țara Basarabilor, de Coșbuc.
152. Colinde și cântece, de Matela Negoescu.
153. Satul Grivița, de Radulescu Niger.
154. Snoave, de Gârboviceanu.
155. Amintiri și schițe, de Gârleanu.
156. Boalele ochilor și îngrijirea lor, de Stănculeanu
157. Ce poate învăța un om dela un drum lung, de Simionescu.
158. Românii de peste Carpați, de Sirian.
159. Didactica Generală, de Patriciu.
160. Domnia Regelui Carol, de Sturza.
161. Comemorarea lui Tudor Vladimirescu, de Iorga.
162. Despre Mihai Viteazul, de Iorga.
163. Incepătorii Academiei Române, de Bianu.
164. O sută de ani dela moartea lui Petru Maior, de N. Iorga.
165. Autoritatea faptului indeplinit, de Sturza.
166. Nicopole, Măjestatea sa Carol I.
167. Jocuri de copii, de Pamfile

168. Higiena școlară. Vol. I. și Vol. II, de Felix.
 169. Higiena laptelui, de Felix
 170. Mihai Kogălniceanu, de Onciu.
 171. Mircea cel bătrân, de Onciu.
 172. Cuvântarea din 29 Maiu 1915. M. S. Ferdinand I.
 173. Viața și ideea lui S. Bărnițiu, de Bogdan Duica.
 174. Pomenirea donatorilor academiei române, de I. Bianu.
 175. Gheorghe Lazar, de Bogdan Duică.
 176. Anul 1848 în principatele române. Vol. I—IV.
 177. Războiul și datoria noastră. Barbu dela Vrancea.
-

Nr. 722—1925.

Autorizarea Manualelor pentru școlile particulare.

Publicăm Deciziunea On. Minister al Instr. Nr. 2793—1925 spre știre și conformare :

Deciziune : Noi Ministru Secretar de Stat la departamentul Instrucțiunii decidem :

Art. I. Orice carte pentru a fi introdusă ca manual didactic în învățământul școlilor particulare, minoritare, confesionale din întreg teritoriul țării trebuie să fie aprobată și de Ministerul Instrucțiunii, prin Consiliul Permanent conform art. 45 al. II. legea organizării acestui Minister.

Art. II. Pentru cercetarea acestor manuale se vor numi după propunerea Consiliului Permanent comisiunile necesare compuse din membrii corpului didactic din București.

Art. III. Autorii de cărți vor înainta lucrările lor secretariatului Consiliului Permanent în dublu exemplar, urmând ca unul dintre aceste exemplare să fie înapoiat autorului, iar celalalt vizat se va păstra în cancelaria Consiliului Permanent primind lucrările autorilor le va trimite de urgență comisiunilor însărcinate cu cercetarea lor, care vor depune rapoartele în termen de cel mult 25 zile dela primirea lor. În același timp va fixa și taxa ce urmează a plăti fiecare autor pentru cercetarea lucrării sale.

Art. IV. Aprobare se dă pe termen de 5 ani cu începere dela 1 Septembrie al anului în care a obținut-o.

Art. V. Autorii sunt obligați ca după imprimarea lucrărilor aprobate să trimită imediat membrilor comisiunii respective câte

un exemplar spre a se vedea dacă textul tipărit corespunde manuscrisului pe care le-au înaintat spre aprobare. În cazul când s'ar constata că autorii au schimbat textul, Ministerul luând avizul Consiliului Permanent va retrage autorizarea dată și va opri imediat introducerea în școli a acestui manual. Autorii sunt datori să imprime pe coperta cărții anul și Nr. ordinului de aprobare al Ministerului de Instrucție.

Art. VI. Cu începere dela 1 Sept 1925 este interzis cu de-săvârșire introducerea în școlile numărate la art. I. de mai sus a manualelor ce nu vor fi obținut aprobarea după normele stabilite în prezenta decizie rămănuând valabile acelea ce au obținut aprobări anterioară dela Min. Instr. și numai până la complectarea celor cinci ani de valabilitate.

Art. VII. și cel din urmă. Dl Director-General al învățământului Particular eate însărcinat cu aducerea la îndeplinire a acestei deciziuni. Ministru. ss. Dr. G. Anghelescu.

Conform ordinului On. Inspectorat școlar Nr. 1575--1925 „dispozițiile cuprinse în această deciziune se oferă nu numai la cărțile cu caracter laic, ci și la acelea pentru învățământul religios“.

Nr. 855—1925.

Ținerea cursurilor de adulți.

În baza ordinului telegrafic Nr. 33715—1925 al d-lui Ministru, atragem din nou atențiunea Corpului didactic asupra dispozițiunilor prevăzute în legea învățământului primar referitoare la școlile de adulți, ca toți obligații să urmeze școala până la etatea de 18 ani. Dela cursul de adulți nimenea nu poate fi scutit, astfel învățătorii rămân rezponzabili, pentru fiecare adult, care nu frecventează școala. Celor renitenți li-se vor aplica pedepsele prevăzute de lege cu aprobarea revizoratului școlar conform ord. Rev. Nr. 589—1925.

Cursurile de adulți se țin conform Art. 80 din Legea învățământului primar și ordinului Rev. școlar Nr. 1708—1924

Zăla u, la 25 Martie 1925.

Comisari pentru inspectarea învăț. religios

In baza ordinului On. Inspectorat școlar No. 2067—1925, publicăm spre știre și conformare numele Domnilor Comisari Conzistoriali ai Eparhiei Gherla încredințați cu inspectarea învăț. religios în școalele primare din județul Sălaj :

1. Mult Onoratul și Clarisimul Dr. Grigore Strâmbu în districtul Năpradea și Noțig.

2. Mult Onoratul și Clarisimul Dr. Gheorghe Pop în districtul Băsești și Șamșod.

3. Mult Onoratul și Clarisimul Dr. Dumitru Manu în districtul Jeriu.

4. Onoratul Constantin V. Gheție în districtul Crasna, Vălcău. Ip și Pereceiu și

5. Domnul Aurel Pop în districtul Bred, Sărăuad și Oarța.

Zălau, la 22 Martie 1925.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Publicăm mai jos tabloul sărbătorilor diferitelor confesiuni în care elevii aparținători respectivei confesiuni vor putea lipsi de la cursuri.

În școlile primare, unde evreii sau mohamedanii sunt în mare majoritate, Sămbătă (cu evreii) respective Vinerea după amiază (cu mohamedanii) nu se vor ține cursuri, iar Sămbătă dimineața se vor pune în program orele de religie, Elevii români vor face religia la școală, iar evreii sau mohamedanii vor fi liberi să o facă la biserica cultului lor. În școlile statului elevii evreii nu pot fi dispensați de a scrie Sămbăta.

Elevii tuturor confesiunilor	Catolicii (data și sărbătoarea)	Calvinii (ref. și unitar) (data și sărbătoarea)	Luteranii (data și sărbătoarea)	Mohamedanii (data și sărbătoarea)	Mozaiicii (data și sărbătoarea)
Toate sărbătorile și vacanțele prevăzute în regulamentele școlilor respective.	8 Sept. nașterea Maicii Domnului. 2 Nov. Toți sfinții 25 Dec. Nașterea Dlui 26 " " 1 Ian. Anul-Nou " 6 " Botezul Dlui 2 Febr. Intimpinarea Domnului 25 Mart. Bunavestire Sft. Paștii întâia zi " " a două zi " " a treia zi de Paști pentru călătorie Înălțarea Domnului Rusaliile " " Trupul Domnului (Joia Verde) Sft. Petru și Pavel Adorm. Maicii Dlui.	31 Oct. Anivers. Reform. 25 Dec. Nașterea Dlui 26 " " 1 Ian. Anul-Nou " Vinerea a Patimilor (Unitarii nu au această sărbătoare) Sft. Paști 1-a zi " " 2-a zi " " 3-a zi de Paști pentru călătorie. Înălțarea Dlui Rusaliile " "	31 Oct. ziua reformățiunii 25 Dec. Nașterea Dlui 26 " " 1 Ian. Anul-Nou " 6 Ian. Botezul Dlui 2 Febr. Fecioară 25 Mart. Bunăvestire Joia Verde Vinerea Mare Sft. Paștii întâia zi " " a două zi " " a treia zi " " pentru călătorie Înălțarea Domnului Rusaliile " " Sft. Petru și Pavel.	12 Rebiul Nașterea Profetului Mohamed 6 zile Ramazam-Bairam dela 28 Hama-zam până la Seval inclusiv. 5 zile Curban-Bairam dela 9 Zihlige până la 13 Zihlige inclusiv.	Ros Hasana (Anul Nou) Ion Kippur (ziua pocăirii) 4 zile (2 la început 2 la sfârșit) Suecot, 4 zile (2 la început 2 la sfârșit) Paștele 1 zi purim.

No. 900—1924.

Recomandarea „Cărții bunilor români“

Ministrul Instrucțiunii. B. No. 125963—1925. Domnule Revizor, Vă facem cunoscut, că Ministerul a aprobat lucrarea „Cartea bunilor români„ întocmită de dl L. Colonel D. Ionescu Morel (str. Antrului 7 București) și a dispus că poate fi citită de elevii școalelor primare și recomandată bibliotecilor școlare. Prețul unui exemplar este de 20 Lei. Doritorii pentru procurarea broșurei se pot adresa autorului. Comunicați aceasta diriginților de școli din județul Dvs. — Director General: sc. Petre Ghițescu. Sub-Director: ss Teodor Teodorescu.

Zălau, la 1 Aprilie 1925.

No. 191—1925.

Eliberarea certificatelor de curs primar la școlile

BCU Cluj cu arhivele distruse Library Cluj

În conformitate cu ordnrlu On. Minister No. 17031—1925 aducem la cunoștință tuturor direcțiilor școlare, că multe școli sunt recreate din partea celor interesați să elibereze duplicate după certificatul de absolvirea a cursului primar, cari nu pot fi eliberate din cauză că arhiva a fost distrusă în timpul războiului

Intrucât școala nu are mijloace de control, situațiile matriculare fiind distruse, Vă facem cunoscut, că Ministerul a dispus ca toți cei cari vor cere duplicate pe viitor acolo unde arhiva nu se găsește trebuie să depună examen ca pregătiți în particular după toate normele legale.

Decizia No. 70552—1919 care s'a dat imediat după război nu mai este în ființă, ne mai fiind oportună.

Zălau, la 27 Martie 1925.

No. 912—1925.

Comunicăm mai jos copia ordinului On. Minister No.24299 1825 spre conformare.

„Domnule revizor, Onor. Casa Pădurilor cu adrea No. 7592

1925 ne aduce la cunoștință, că a dat ordin prin organele respective să țină serbarea sădirea pomilor.

Pentru obținerea rezultatului dorit, așa cum se obișnuște în alte țări, a cerut ca aceste serbări să se organizeze cu elevii și elevele diferitelor școli, ca tineretul să poată cu mai multă ușurință insufla respectul și cultul arborului.

Comunicând aceasta, sunteți rugat a pune în vedere d-lor diriginți de școli, ca de comun acord cu d-nii șefi ai școalelor silvice să organizeze asemenea serbări. Pomii vor fi puși la dispoziția școalelor în mod gratuit, iar îndrumările tehnice vor fi date de către d-nii Ingineri silvici. — Director General (ss), Petre Ghițescu. Sub director : (ss) Teodor Teodorescu.

Zălau, la 30 Martie 1925.

No. 927—1925

Concurse

Ca întregire la No. 494—1925 publicăm următoarele :

După facerea transferărilor, locurile rămase vacante se vor publica în „Buletinul Oficial“ între 15—30 Maiu și complecta prin Inspectoratele școlare la 1 Iulie cu normalității cu diplomă.

Transferările și numirile intră în prevederile Art. 124—129 a legii învățământului primar.

Cererile înaintate după termenele prevăzute în lege nu vor fi luate în considerare.

Zălau, la 31 Martie 1925.

No. 945—1925.

Justificarea situației militare

Marele stat Major cu adresa No. 175—1925, face cunoscut, On. Minister al Instrucțiunii, că autoritățile militare nu pot ține la curent controlul oamenilor dela vatră, intrucât foarte mulți se sustrag dela obligațiunile lor militare și deverse chemări.

Conform art. 5—6 din legea pentru recrutarea armatei este menționat, că nimeni nu poate fi admis între vârsta de 21—46 ani în funcțiunea statului, județului, comunei sau orice

serviciu public sau particular până nu vor dovedi că au satisfăcut legea de recrutare.

În baza ordinului On. Minister No. 1316896—1925, invităm pe toți învățătorii școalelor primare de stat în vârstă de 21—46 ani, ca în termen de 15 zile să înainteze revizoratului școlar copia legalizată a livretului, ori în lipsa acestuia, alte documente pentru justificarea situației militare.

Zălau, la 2 Aprilie 1925.

No. 947—1925.

Anularea certificatelor perdute

România. Ministerul Instrucțiunii, Direcțiunea Generală a Învățământului primar și Normal Primar. No. 20880—1925, Domnule Revizor. În regulamentul de Ad-rare al școlilor primare și normale se prevede, că certificatele perdute de elevii din diferite cauze se anulează prin Monitorul Oficial și Buletinul Oficial, plătindu-se taxele cuvenite de către cei interesați.

Anulările până în prezent se făceau de Minister, pe baza intervențiilor directorilor de școli.

Cum acestea sunt simple lucrări mecanice cari iau timp și nu înrăuresc cu nimic asupra rostului, cu onoare Vă facem cunoscut că Ministerul a aprobat, ca în viitor publicațiile de anulare de certificate perdute sau distruse să se facă de Inspectoratele școlare Regionale cari vor face intervențiile direct la Ad-ția Monitorului Oficial și Buletinul Oficial. — Director General: (ss) Petre Ghițescu. Sub director: (ss) Teodor Teodorescu.

Zălau, la 30 Martie 1925.

No. 948—1925.

Publicăm ordinul de mai jos spre știre și conformare:

„Ministerul Instrucțiunii Bir. B. No. 26882. Domnule Revizor, În vechea lege a învățământului primar se prevedea pentru elevii străini o taxă de frecvență în școala primară. Prin noua lege s'a prevăzut obligativitatea pentru fiii de cetățeni români, exceptându-se obligativitatea cu privire la fiii de cetățeni străini, de pe teritoriul țării și fără a li se mai impune taxe de frecvență. Fiind în interesul național ca și copiii străini să fie instruiți în limba țării și educației lor să se dea succesul aspirațiilor noastre naționale,

cu onoare Vă facem cunoscut, că Ministerul a dispus că toți copiii de cetățeni străini să nu mai fie impuși la taxe speciale de frecvență. — Director General: (ss) Petru Ghițescu. Sub director: Teodor Teodorescu.“

Zălau, la 1 Aprilie 1925.

No. 949—1925.

Se recomandă „Lumea Copiilor“

„Ministerul Instrucțiunii Bir. B. No. 31597—1925. Domnule Revizor, Sesizați de cererea Dlui Gh. Filip proprietar al revistei „Lumea Copiilor“ avem onoare a Vă face cunoscut, că Ministerul în urma avizului Comisei literare de pe lângă Casa Școalelor o recomandă Dilor Directori ai școalelor primare. Ministerul n'o impune însă nimănui. — Ministru: (ss) Petre Ghițescu. Dir. Gen.: (ss) A. Formac.“

Zălau, la 1 Aprilie 1925.

No. 959—1925.

Revocarea concediului

On. Minister al Instrucțiunii cu ordinul No. 30,408—1925 din 23 Martie a. c. a revocat concediul învățătorului G. Preoteșcu dela școala primară din Ceheiu aprobat cu No. 16.847—1925.

Fiindcă învățătorul menționat mai sus și-a părăsit postul fără a ne raporta domiciliul, îl invităm și pe aceasta cale, să se prezinte imediat la post, căci dacă în termen de 30 zile dela revocarea concediului nu-și va relua funcțiunea, conform Art. 137. din lege învățământului primar, îl considera demisionat din corpul didactic al județului Sălaj.

Zălau, la 28 Martie 1925.

No. 975—1925.

Pedepse.

On. Minister al Instrucțiunii cu ordinul No. 18641—1925 a aprobat ca învățătorii:

1. Andrei Bodi din Cehalul-rom., Ana Opris din Bulgari, Ioan Miza din Ciglean, Const. David din Hurez, Ioan Lazar din

Husia și Mihai Filimon din Nadișul-român să fie pedepsiți cu reținerea salariului pe 5 zile, pentru neînaintarea la timp a datelor pentru casierul școlai.

2. Cu ordinul No. 18.643-1925- Dl. inv. Toma Diaconu din Motiș și Mihai Filimon din Nadișul-român se pedepsesc cu reținerea salariului pe 10 zile pentru absentare nemotivată dela școală.

Zălau, la 1 Aprilie 1935.

No. 991-1925.

Controlarea fondurilor pentru construcțiile școlare

Punem în vedere tuturor Comitetelor de construcții școlare ordinul de mai jos :

„No. 3308-1925 Oradea-Mare la 26 Martie 1925. Domnule Revizor, Conf. Ord. Min. Instr. No. 12331-1925 din 13 Martie a. c. avem onoare a Vă face cunoscut, că Min. Instr. de comun acord cu Ministerul de Interne a numit o comisiune compusă dintr-un Inspector General administrativ, un delegat al Min. Instr. care are însărcinare să cerceteze fondurile adunate de Prefecturi, pentru construcțiunile școlare.

Această comisiune are delegația Ministerului Instrucțiuni să examineze registrele și actele comitetelor școlare pentru stabilirea sumelor ce s'a primit dela Prefecturi sau dela Comitetul de refacere al județului, pentru construcția localului de școală. Comunicându-Vă aceasta Vă rugăm să puneți de urgentă în vedere tuturor Comitetelor școlare județene și comunale din jud. Dvs. să pună la dispoziția comisiunii ce se va prezenta toate datele ce vor cere și să ne comunicați în care comună s'a format comitete de refacere, în afară de comitetele școlare de construcțiuni și cu un program de activitate mai larg decât clădirea de școală. Inspector Șef : ss. Gocan. Șeful serviciului : ss. Pop.

Zălau, la 1 Aprile 1925.

*Recensământul copiilor în vârsta de școală pentru
anul școlar 1925 - 1926*

În conformitate cu dispozițiile Art. 18 din legea învățământului primar primăriile comunale sunt obligate ca între 15 Aprilie și 15 Maiu să înainteze direcțiunilor școlare respective lista copiilor în vârsta de 5—16 ani. Invităm pe toate direcțiunile școlare să ia contactul cu primăriile comunale pentru efectuarea lucrărilor conform Art. amintit. Față de cci neglijenți se vor aplica amenzile prevăzute în lege.

Zălau, la 8 Aprilie 1925.

(ss) *Ioan Mango,*
revizor școlar.

Comitetul școlar județean al județului Sălaj

No. 612—1925

Alegerea președinților în comitetele școlare

Având în vedere, că dela constituirea comitetelor școlare a trecut un an și astfel mandatele d-lor președinți au expirat : în conformitate cu dispozițiile Art. 8 din regulament. invităm toate Comitetele școlare de pe teritoriul județului Sălaj, ca în termen de 8 zile să-și aleagă noul președinte, pe termen de 1 an.

Procesul verbal de alegere se va înainta de urgență în câte 2 ex. Comitetului școlar județean spre aprobare.

După confirmare, noul președinte se va prezenta de urgență la oficiul primpretorial unde va depune jurământul oficial, iar președintele va lua jurământul dela ceilalți membrii ai Comitetului.

Proccesele verbale despre depunerea jurământului, cu semnătura tuturor membrilor, asemenea se va înainta Comitetului școlar județean.

Pe viitor nu va mai putea funcționa nici un comitet școlar, care nu este constituit conform legii și care nu are jurământul oficial.

Zălau, la 2 Aprilie 1925.

Prefect Președinte :
Dr. Domșa

Contabil :
I. Mango

No. 613—1925.

Cota de 14% pe 1924

Primind mai multe reclamații dela Comitetele școlare, că notarii cercuali n'au achitat cota de 14% din veniturile comunei pe anul 1924, învîtam pe toate comitetele școlare din această categorie, să ne înainteze fără întârziere — cu reîntorcerea poștei — rapoarte de aceste restanțe, arătându-se suma alocată în bugetul 1924 sub acest titlu și suma ce s'a plătit de către primărie, ca să putem lua măsuri pentru încasarea sumelor restante.

Zălau, la 3 Aprilie 1925.

No. 615—1925

Ordonanțarea subvenției pe 1924

Cu ordinul nostru No. 784—1924 am învitat Comitetele școlare interesate, ca în scopul ordonanțării subvențiilor din partea Com. școlar județean alocate în bugetele pe anul 1924 să înainteze conspectele de încasările efectuate, pentruca să se poată ordonața aceste ajutoare.

Având în vedere, că o parte conziderabilă a acestor comitete nici până azi nu au satisfăcut ordinul, de mai sus, deși stă în interesul propriu a fiecărui Comitet, le atragem atențiunea că Comitetele școlare care nu vor înainta conspectele cerute împreună cu cererea de ordonanțare până la 25 Aprilie a. c. nu se vor mai lua în conziderare, având a suporta toată răspunderea materială cei vinovați pentru neexecutarea ordinului.

Zălau, la 4 Aprilie 1925.

No. 614—1925.

Bugetele Școlare pe 1925

Deși prin ordinul nostru No. 787—1924 am învitat toate Comitetele școlare, să-și înainteze bugetele pe 1925 înainte de 31 Decembrie 1924, ca să se poată verifica la timp: o mare parte nu le-au înaintat nici până în prezent.

Cum aceasta neglijență constituie, pe lângă eventualele daune materiale ce rezultă de aici pentru școlile respective — o adevărată disconziderare al ordinului menționat, precum și a dispozițiunilor „Casei Școalelor“ publicate cu ord. nostru 407—1925: punem în

vedere Comitetelor școlare interesate, că o astfel de întreprindere și indolență, nu se mai poate tolera. Față de cei neglijenți se vor lua măsurile reglementare.

Bugetele întrate până la finele lui Martie a. c. sunt verificate și în ordinea aprobării se expediază.

Amintim și în acest loc, că sumele alocate în buget sub titlu de subvenție către Com. școlar. județean (Art. 4 dela cheltuieli) să se înainteze de urgență la adresa *Administrația Financiară Zălau*, (și nu la adresa Com. școlar județean) ca să putem distribui la timp subvențiile destinate pentru reparaturile locurilor de școală și alte necesități.

Zălau, la 6 Aprilie 1925.

Prefect, Președinte:

Dr. Domșa.

Contabil:

D. Mărgineanu

BCU Cluj / Central University Library Cluj

No. 184--1925.

Către

**comitetele școlare de construcție, subrezvizorii școlari
notarii cercuali și primăriile comunale.**

Pentru campania de construcții școlare a anului acestuia se iau următoarele dispozițiuni:

I. In comunele unde urmează să se înceapă edificarea conform ordinului nostru publicat în „Gazeta Oficială“ No. 17 din anul trecut, notarii cercuali vor lua măsuri să dea în întreprindere clădirea școlii prin încheiere de contracte unor anteprenori cari să aibă garanția morală și materială, că lucrările începute, vor fi duse la bun sfârșit. Înainte de a se încheia contractul, prin prestație comunală se va depozita întreg materialul de construcție ca piatră, lemn, nisip, cărămidă etc. pe locul, care a fost expropriat pentru acest scop de către comisia de ocol, iar unde urmează să se adauge numai sale de învățământ, pe locul școlii existente. Din bună vreme se va lua măsuri de către Dni Prim-pretori ajutați de organele administrative și școlare să se confecționeze cărămida necesară după cum urmează;

a)	Pentru 1 sală de inv. și locuință:	55 000	bucăți
	„ 2 „ „ „ „ „	75.000	„
	„ 3 „ „ „ „ „	110.000	„
	„ 4 „ „ „ „ „	210.000	„

Cărămida se va face de către Țigani cărămidari angajați de către comună prin bună învoială și plătiți de către comună fie în bani fie în alimente în natură (bucate).

b) Piatră de construcție:

Pentru 1 sală și locuință:	121 m ³	(15 stânjini).
„ 2 „ „ „	172 „	(22 „)
„ 3 „ „ „	245 „	(31 „)
„ 4 „ „ „	273 „	(35 „)

c) Var alb:

Pentru 1 sală și locuință:	30 m ³
„ 2 „ „ „	47 „
„ 3 „ „ „	68 „
„ 4 „ „ „	114 „

d) Lemnul de construcție se primește din pădurile statului după o cotă pe oare a stabilit-o organele silvice. Se atrage atenția comitetelor de construcție, ca în momentul când se marchează lemnul să asiste câțiva membrii ai comitetului, pentru ca să nu mai avem greutățile din anul trecut cu diferite plângeri ulterioare, urmând neexecutării integrale a instrucțiunilor noastre. Se va cere și lemn pentru arderea cărămizilor de fiecare mie de cărămizi 2 m³. Lemnul se va tăia imediat și transporta pe locul edificării, asemenea și cel dat pentru arderea cărămizilor. Ramurile dela trunchirile tăiate încă se vor întrebuinta pentru arderea cărămizilor sau se vor valorifica, iar banii vor trece la comitetul de construcție.

II. Pentru fiecare comună, care zidește școala din nou i-se trimite odată cu aceasta planul de edificare și devizul de material întocmit de către serviciul de poduri și șosele. După aceste planuri se va edifica neadmitându-se nici o schimbare. La încheierea contractelor se va ține seamă de aceste planuri și devize și se va specifica într-o clauză specială în contract, că anteprenorul va executa lucrarea după aceste planuri. La școlile unde se adaugă numai sale de învățământ, planurile urmează să le întocmească anteprenorii cari se vor angaja ținând seamă de natura locului și de natura terenului existent. Părțile contractante sunt comunele politice, cari clădesc și anteprenorii respectivi. Contractele se vor încheia în 3 exemplare și vor fi revăzute de serviciul de poduri și șosele și comitetul central de construcții școlare din Zalău.

III *Cheltuielile de edificare*: Toate cheltuielile de edificare — eșecționând prestația dată pentru adunarea materialului și pentru clădire precum și costul cărămizilor pe cari le dă comuna — se vor acoperi din fondul județean format prin ordinul Prefecturii No. 236 din a. c. Comuna Nașfalău însă, unde se zidește o școală cu 4 sale, fiind comună puternică, bine situată materialicește, va beneficia din acest fond numai cu suma integrală ce se va strânge în comună din taxa specificată mai sus înmulțită cu 4. Restul se va da tot de comună în formă de arunc asupra tuturor locuitorilor.

Lucrările din anul trecut se continuă fie de vechii anteprenori, fie de alții noi cu cari se vor încheia contracte după modalitatea cunoscută.

Pentru accelerarea străngerii acestui fond D-nii notari vor termina cu lucrările pregătitoare înaintând Prefecturii procesele verbale încheiate de către reprezentanțele comunale cu votarea

taxei de jugăr, pentruca cel mult până la sfârșitul lunei Maiu să se poată începe vărsarea taxelor încasate.

* *

Dispozițiunile acestea se iau în consonanță cu noua lege a învățământului art. 171 și următorii, cari obligă comunele politice la suportarea cheltuelilor noilor construcții școlare. Dnii primipretori, sub-rev. școlari, Notari cereuali, și primari sunt obligați să lucreze cu toată râvna la îndeplinirea acestui program dela care atârnă în bună parte ridicarea economină și culturală a satelor noastre.

De 2 ori pe lună atât comitetele de plasă cât și cele comunale vor raporta comitetului județean lucrările executate, iar Dnii subrevizori școlari în rapoartele lunare vor arăta stadiul în care se găsesec lucrările construcțiilor din circumscripțiile pe care le conduc.

Zălau 6 Aprilie 1925.

Prefect, Președinte :

Dr. Domșa.

Secretar :

Nicolae Nistor.

BIBLIOGRAFIE

Primum la redacția frumoasa colecțiune

„PROBLEME ȘI IDEI“

sub direcția D-lui A. A.-LUCA

În această publicație, de înaltă valoare culturală, au apărut:

Mihail Eminescu: Probleme și Analize Filozofice, manuscrise descoperite și comentate de Octav Minar, cu numeroase vignete de artă, 64 pg. mari, hârtie semi-velină Lei 24.

Imm. Kant: Religia în limitele Rațiunii, cu un studiu introductiv de C. Rădulescu-Motru, Membru al Academiei Române, 64 pg. Lei 20.

Henri Bergson: Sufletul și Corpul, un studiu de M. Djuvara, conferențiar la Universitate, 32 pg. Lei 15.

Jean Jaurès: Pagini Alese, cu studii asupra autorului de G. Brandes și Romain Rolland, 82 pg. Lei 15.

Ossip Lourié: Sociologii Ruși: Herzen, Kropotkin, Bakunin, Kowalewsky, Lavrov, Novicow, 32 pg. Lei 15.

Romain Rolland: Umilă viață eroică (pagini alese), cu un studiu de Stephan Zweig, 48 pg. Lei 20.

Prof. Dr. Gh. Marinescu: Problema Bătrâneții, 64 pg. Lei 24.

Henri Poincaré: Morala și știința, cu un studiu asupra autorului de Gaston Milhaud, profesor la Sorbona, 48 pg. Lei 20.

Anatole France: Gânduri și Lumină, 32 pg. Lei 15.

I. R. Machdonaid: Spre Socialism 15 Lei.

Ernst Haeckel: Născuturarea Sufletului, cu un studiu asupra autorului de Dr. Gr. Antipa, Membru al academiei române Lei 15.

Emile Boutroux: Esența Religiei Lei 15.

Abonamentul la întreaga serie costă 200 Lei.

Se trimite franco contra ramburs Cereri și mandate se trimit d-lui A. A.-Luca, Strada Calomfirescu, 7 — București.

Stimate Domn, Vă fac cunoscut că a apărut lucrarea „Cultivarea plantelor medicinale“ în Cluj.

Această broșură — prima în limba română — dă indicii detaliate asupra cultivării celor mai importante și rentabile plante medicinale, cari reușesc în solul și climatul nostru.

Plantele mai importante sunt tratate din următoarele puncte de vedere: descrierea botanică, reproducerea, pregătirea terenului, însămânțarea, lucrările de întreținere, recolta, producția, uscarea, părțile întrebuințate.

Aceasta broșură este însoțită și de un număr însemnat de figuri, ce înlesnesc cunoașterea acestor plante.

Prețul broșurei este de 60 Lei și se poate comanda numai la autor: I. Prodan Cluj, Calea Mănăsturului 5. *Autorul.*

Institut grafic și de editură

„Luceafărul”

Zălau (jud. Sălaj.)

Execută prompt și estin toate
lucrările de branșă, fie tipog-
rafice, fie de compactorie. Mare
depozit de imprimate administ-
rative, școlare, notariale și
preoțești. — Singura firmă
română de arte grafice din
ooo județul nostru. ooo

Este cel mai estin izvor de cumpărare!